

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN PROMET.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Uradnišče 17A. — Št. telef. 552. — Štev. računa pri čeh. uradu 11.453. — Drajši se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani.

Izhaja vsako sredo in

Licejska knjiznica Ljubljana.

Marčnikin za evonije SIS:

za pol leta	K 150.--
za četrt leta	» 80.--
mesечно	» 45.--
	» 15.--

Leto IV.

Ljubljana, 5. marca 1921.

Štev. 18.

VSEBINA: Povišanje uvozne carinske tarife. — Prehod k dinarski valuti. — Izpremembe v novi izvozni carinski tarifi. — Maribor. — Izvoz in uvoz. — Narodno-gospodarske zadeve. — Razno. — Tržna poročila. — Borza.

Povišanje uvozne carinske tarife.

V pondeljek se je vršila v finančnem ministrstvu konferenca, na kateri se je predložila osnova povišane uvozne carinske tarife. Osnovo je izdelal Mih. M. Savič, načelnik industrijskega oddelka trgovskega ministrstva. Načrt nove tarife pchaja iz stališča, da so se cene blagu neprimerno podražile, in da je sedanja avozna carina prenilka in da jo je treba zvišati, ker je naša trgovska bilanca pasivna, namreč, ker trikrat več uvažamo kot izvažamo, dalje ker je treba zaščititi našo domačo industrijo, katero ubija sukcesivno inozemska konkurenca, ki uvažata finalne produkte k nam bolj po ceni, kot jih more izdelati tuzemska industrija, tretjič ker je z zvišanjem carine treba ustvariti možnost, da se pri nas osnujejo nove, dosedaj še nezastopane industrije in konečno, ker hoče država za svoje vedno rastoče izdatke dobiti novih virov kritja in novih dohodkov. Na podlagi teh načel se je po načrtu pet do desetkrat povišalo celo vrsto carinskih postavk in to ne samo za predmete, ki jih izdelujemo doma, marveč tudi na mnogo življenjskih potrebščin in predmetov, ki jih ne izdelujemo v tuzemstvu.

Posledica tega je bila, da je naletel ta načrt na zelo hud odpor od strani trgovcev, ki so v svojih izjavah opozarjali vlado na to, da s tem ne samo prepreči vsako pocenitev blaga, ki jo konzument že davno in nestrpno pričakuje, marveč še podraži mnogo življenjskih potrebščin, kar bo dalo povod k novim mezdnim gibanjem in stavkam. Izjavili so se za zaščito domače industrije, vendar ne v tako pretirani obliki, ki gre na škodo odjemalcev, ki izključuje vsako inozemsko konkurenco in daje podjetjem direktno monopol na izdelane predmete.

Vsled velikih nasprotstev, ki so zavladale na konferenci je finančni minister pod vtisom navedenih argumentov uvidel, da je načrt v neahetirih točkah pretiran in odgodil konferenco ter pozval interesente, da stavijo protipredloge pismeno.

Ankete, katero je vodil minister prof. Komanudi sam, so se udeležili odposlanci zagrebške zbornice tajnik Paskievič, tajnik Zveze industrijev M. Bauer, predsednik beograjske trgovske zbornice Radoljović, za zbornico v Ljubljani Fr. Žebal in od naših poslancev dr. G. Zerjav in mnogo drugih delegatov iz Beograda.

Zanimivo na celi stvari je nervoznost nekaterih krogov in mrzlična naglica, s katero se skuša spraviti novo uvozno tarifo pod streho. Mimogrede povedano pa velika večina poslancev in konstituantov sploh ne ve, kaj se pripravlja, in se bo nova carinska tarifa najbrž uveljavila brez in preko parlamenta naredbenim potom. Posebno interesantno pa je, da se projekta no-

ve uvozne tarife ni poslalo nobeni trgovski zbornici v izjavo in da tudi zbornični delegat ni mogel dobiti načrta, ki se čuva kot tajnost v ministerstvu. Mi varujemo trgovsko in finančno ministrstvo pred prenačenjem in pred eksperimentiranjem. Naše gospodarstvo je vsled vedno menjajočih se režimov trgovske in carinske politike trpelo direktno stomilijonske škode in tako eksperimentiranje se ne bi smelo nadaljevati. — Odsotnost našega trgovskega ministra, ki bi s svojim vplivom omogočil, da se doseže primeren kompromis križajočih se interesov gospodarskih slojev, nam je jako mučna, vendar upamo, da se preko njega in v njegovi nenavzočnosti ne bo uveljavila tako dalekosežna stvar kot je uvozna tarifa.

Trgovstvo v Ljubljani je imelo o tej zadevi posvetovanje v četrtek dopoldan v trgovski in obrtniški zbornici, na katerem je poročal delegat g. Fr. Žebal o poteku ankete v Beogradu in nato pri gremiju trgovcev številno obiskano razpravo o stališču trgovstva napram povišanju uvozne carine in o korakih, katere bi bilo z ozirom na sedanjo situacijo storiti. Zbornica je nato odposlala ministerstvu brzojavko, v kateri prosi, da se ji pošlje načrt nove tarife, da more staviti protipredloge; gremij se je obrnil telegrafično na trgovske organizacije v Zagrebu, Osijeku in drugod, da skupno zahtevajo revizijo načrta in sklenil, da se bo s posebno deputacijo interveniralo v Beogradu, da se bodo trgovski interesi pri novi tarifi vpoštevali.

Prehod k dinarski valuti.

Meseca februarja je preteklo 1 leto, odkar se je izvršila zamenjava avstrijskih kronskih novčanic za državne dinarske novčance. V tolažbo razburjenim duhom nazvali so jih ob zamenjavi pri nas oficijelno kronskodinarske novčance, vendar mislim, da smo danes lahko tako odkritosrčni in priznamo, da je bilo ono dodatno tiskanje kronske vrednosti na nove novčance le brezupna tlažba navnežem, ki se niso hoteli udati neizprosniemu dejstvu oktroirane valutne reforme.

Dasi je ta naša novčanica državna vrednota in je le prehodnega značaja, je finančni minister vsem anahronistom v preku v uvodnem govoru k letošnjemu proračunu jasno in odločno povedal, da valutno vprašanje ne obstoja več in da je definitivno rešeno. To dokazuje tudi že poldrugoletna praksa finančne uprave. Najprvo je bila pri nas uvedena dinarska valuta pri carini, potem so prišli avgusta meseca železniški tarifi, potem davki, pošne in druge pristojbine. Dohodke so prvi dobivali v dinarski valuti vojaki, potem carinarji in za njimi tudi druge kategorije uradništva.

Okrog in okrog že obdani od dinarja, so ostali samo naši gospodarski krogi konzervativno zvesti tradiciji kronske valute in celo leto je preteklo; ne da bi se bili odločili k prehodu k dinarski računski bazi. V Vojvodini se je že lansko poletje za-

čel prakticirati sistem dvojnih cen, dinarskih in kronskih, da se s tem olajša in pospeši prehod k dinarskemu sistemu. V vseh izložbah so bile cene navedene pod vplivom dinarske bližine v kronah in dinarjih, naprednejše gostilne in restavracije pa so kratkoma vpeljale dinarsko valuto.

Slovenci smo sicer zelo oddaljeni od pokrajin z dinarsko valuto, nahajamo pa se v sosedstvu z dinarjem skoro paritetne valute, namreč lire in predstoječa trgovska pogodba z Italijo nas sili, da se odločimo že enkrat za enotno, višje vredno valuto v državi. Upravne oblasti zadržujejo prehod k dinarski valuti pri nas name-noma, misleč, da bo prehod involviral novo povišanje in zaokroženje cen navzgor na škodo konzumenta in ker bodo vsled tega nastala nova mezdna gibanja, da bo treba na novo zvišati državne izdatke, da se izenačijo prejemki vseh državnih uslužbencev. Politiki se bojijo tega, ker bi izenačenje pomenilo samo v Sloveniji nad 100 milijonov več izdatkov, za katere ne najdejo pravega kritja, ker je davčni vijak močno napiet, trošarine in monopolne takse pa direktno eksorbitantno visoke.

Na prvi pogled in vtis se zdi, da bi gospodarski krogi pri prehodu k dinarski računski podlagi ne mogli ničesar zgubiti; nasprotno, da bi to bilo zanje le ugodno. Vendar je stvar malo drugačna. S prehodom k dinarski novčanici podražila bi se režijska trgovina in produkcija industrije. Tudi zasebni nameščenec in delavec ne bi se mogel zadovoljiti z enostavno četrtino sedanje plače v dinarjih, ker bi se drobni izdatki podražili in s tem cel življenjski niveau. Naš industrijalec sedaj v marsikakem oziru še lahko konkurira s podjetji v Srbiji, ki živijo in producirajo v dinarjih, nekatere stroke pa so se že pod inozemskim vplivom izenačile in pri premožu smo celo presegli državne rudnike v Srbiji. Vendar tej stopnjeviti asimilaciji k dinarski valuti, ki jo zaenkrat iz previdnosti prepuščamo času, ne moremo uteči. Državna uprava nam sama daje vzgled in nas sili k dinarski kalkulaciji. Njen zgled je sicer le polovičarski, ker se je uveljavil le pri dohodkih in se je na polovici pota zgrozila posledic pri izdatkih ter si ne upa naprej.

Dvojnost valute v notranjosti je našemu konzumentu v škodo, producent pa vsled prometa in neinormiranosti ni mogel izkoristiti ugodnosti dvoiličnosti valute. Vsled tega hi bila na času, da se preneha s tem polovičarstvom in pričeto reformo dosledno izvede. Potem tudi opasnost penetracije in ekspanzivnosti lire v Sloveniji ne bo več tako velika, kakor sedaj.

Izpremembe v novi izvozni carinski tarifi.

(Nadaljevanje.)

Izvozna carina okroglega trdega lesa nad 30 cm se je znižala na polovico, le za iglasto drevje je zvišana od 10 oziroma 12 dinarjev na 16 dinarjev. Za deske za zaboje, sode, za strešne deščice in obode za sita se plača po 2 din. za 100 kg; za bukove

železniške prage, bukove doge, deske za zaboje (tavoleti, testoni in paki) znaša carina 1 din.

Za lubje za strojenje znaša carina 0.50 poprej 2 din., medtem ko je za trsko zvišana od 0.20 na 5 dinarjev. Za kalofonij je znižana od 50 na 10 din.; za odpadke pri izdelovanju strojilnega ekstrakta pa zvišana od 0.10 na 1 dinar, za vršno protje in neizdelane palice je določena nova postavka s 30 dinarji carine. Za pšenično moko je znižana carina na 20 dinarjev, medtem ko je izvoz ječmene, ržene, ovsene in koruzne moke, pšena in planja carine prost. Carina na jedilno olje je znižana na eno tretjino, to je 100 din., na tehnična olja za 9 desetina na 100 dinarjev. Na sladkor je ostala prohibitivna carina 300 dinarjev, enako za saleg in melaso velja poprejšnja carina.

Izvoz alkohola in alkoholnih pijač, vina in mošta, jabolčnika in hruseveca, piva, kisa, mineralnih vod, sadnih sokov in plodov, rastlinskih in sadnih konzerv, ribnih in mesnih konzerv, ilovice, gline, peska in kamena je carine prost.

Za izvoz kruha in testenin se plača ista carina kakor za moko, namreč 20 din., izvoz kolačev, slaščic, in kanditov pa je svoboden. Za sir, katerega produkcija ima najboljše razvojne predpogoje, je carina znižana od 200 oziroma 100 na 50, za maslo pa od 200 dinarjev na polovico.

Za kredno in mavec je ostala carina neizpremenjena, za dalmatinski cement, ki gravitira ves v Italijo, se je dovolil carine prosti izvoz, za druge provenijence se je carina zvišala na 10 dinarjev. Tega privilegija dalmatinskih cementaren ne razumemo, ker niso hotele našim tvrdkam cementa dobaviti, v Beogradu pa se izgovarjajo, da ga ne morejo prodati drugam kakor v Italijo. Pri nas cementa primanjkuje in se ga mora uvažati iz Avstrije, ker dovška cementarna vsled pomanjkanja angleškega premoža ne obratuje, medtem ko trboveljska in v Zidanem mostu nezadostno producirajo.

Izvozna carina za rude je ostala neizpremenjena z 0.10 din. za 100 kg. Na prošnjo Dalmatincev in Hrvatov se je carina za lignite znižala na 5 dinarjev za 100 kg in s tem omogočil izvoz lignitov, na katere vsled pretiranih in najboljšemu rujavemu premožu enakih cen tuzemski interesenti ne reflektirajo, v Italijo, kjer primanjkuje goriv. Za produkcijo lignita je ta konjunktura ugodna, vendar mislimo, da naj bi se bilo obenem vsaj zagotovilo tudi izvršitev kompenzacij rujavega premoža za celulozo, papir, dinamit in druge predmete, ki smo jih v kontigentni pogodbi z Avstrijo sklenili. Na destilate, katran in katranovo olje je ostala carina 50 din.

Izvoz voščenih, cerezinskih in parafinskih sveč je svoboden, za lojeve sveče je znižana carina od 1000 na 120 dinarjev, za milo od 100 na 50 dinarjev, in je tako prišla v sklad z minimalno uvozno tarifo, ki znaša za navadno milo 18 zlatih dinarjev, torej z agiom in prometnim davkom 72 dinarjev. S tem je dano tuzemskim mlarnam nekoliko zaščite.

Surov glicerin je carine prost, za prečiščen pa je carina znižana od

100 na 50 dinarjev. Carine prost je izvoz kolomaza, ličil in mazil za obutev in parkete, ki je nosila dosedaj 200 dinarjev izvozne carine, medtem ko je minimalna uvozna carina znašala za mazilo za obutev 15 zlatih dinarjev, torej skupno z agiom in prometnim davkom 60 dinarjev, kar je omogočalo poplavo našega trga z inozemskimi fabrikati.

Carina za sodo in natrijev sulfat je ostala ista 10 oziroma 2 dinarja, za svinčev, natrijev in kalcijev acetat je od 50 znižana na 1 dinar, medtem ko je bilo do sedaj na njih uvoz k nam v industrijske svrhe po minimalni tarifi 5 din. carine. Prošnji naših kletarjev za izvoz vinskega kamena se ni ugodilo in je carina 20 dinarjev ostala. Ker vinskega kamena v tuzemstvu ne predelujemo in je to stranski produkt kletarstva, ki ga pri tej carini le težko moremo vnovčiti, bi bilo želeto, da se ta postavka revidira.

Za mizarski in čevljarški klej je izvozna carina znižana od 200 na 60 dinarjev, medtem ko znaša uvozna carina dosedaj 120 dinarjev. V sled tega naša tovarna za klej ni mogla prodati svojih zalog, v kateri so ji ležale milijonske vrednosti, ker je inozemski produkt vsled nizke carine poplavljal naš trg, izvoz pa ji je bil tudi nemogoč. Tudi sedanja carina izdatnejšega izvoza ne bo omogočila, ker je previsoka. Za patoko je ostala carina neizpremenjena. Produkti suhe destilacije lesa so po novi tarifi deljeni na tri postavke in sicer plača metilni alkohol in formaldehid 20 dinarjev, kreozot in olje za impregniranje 100 din., medtem ko je znašala poprej carina 50 din., ostali produkti pa so carine prosti izvzemši, kalcijev acetat.

Prohibitivna carina za nesortirane cunjice znaša sedaj 500 din.; za lakene, ki se rabijo pri izdelovanju papirja, 20 din., za bele bombaževе 10, jutine pa so proste.

Prošnje naših vlasuljarjev, da bi se za odpadke las dovolil prosti izvoz na Češko in v Italijo, ministerstvo ni vpoštevalo in je pustilo postavko človeških las neizpremenjeno z 5000 din. carine. Ministerstvo forsira, da bi se s predelavo las začelo v tuzemstvu in je v ta namen dovolilo carine prosti izvoz lasnih izdelkov.

Na usnje in usnjarske izdelke je carina znižana od 600 na 100 dinarjev, v sorazmerju z znižanjem carine na surove kože. Izvozna carina je po tem na usnje že na eno tretjino do ene četrtine uvozne tarife znižana, kar bo povzročilo gotovo napetost med usnjari in čevljarji.

Pri papirni industriji se je izvozna carina na celulozo in lesno maso zvišala od 10 na 20 din., in s tem otežil izvoz drvarske celuloze, ki jo naše papirnice potrebujejo. Izvoz bele in rujave lepenke pa je prost, medtem ko je poprej znašala carina 10 din. Karton, papir in vsi papirni izdelki so izvozne carine prosti. Na kositrne, terakotne ornamente, plošče za obkladanje sten in porcelanske ter fajansne izdelke je ostala poprejšnja carina 3, 5 oziroma 50 dinarjev.

Na zahtevo naših steklarjev je bila carina na votlo zeleno steklo znižana od 50 na 30 dinarjev, medtem ko je za ostalo steklo ostala neizpremenjena. Našim steklarjem na tuzemskem trgu močno konkurira češki produkt, ki plača za steklenice le 28 dinarjev uvozne carine in davka. Zato bi bilo v interesu našega steklarstva, da se te pozicije nanovo uredi, ker še niso z narodogospodarskimi načeli skladni.

Na izvoz vodnih prevoznih sredstev je ostala carina 30 odstotkov od vrednosti, enako na godbene strune 100 din. Vsi ostali predmeti, ki niso v tarifi navedeni, surovine, polizdelki in fabrikati domačega izvora so izvozne carine prosti, tujega izvora, pa plačajo, ako se izvažajo iz prostega prometa, 20 odstotkov od vrednosti.

Proti stari tarifi so carine prosti apno, antimon, feromangan, feromanganov silicij in ferrosilicij, aluminijev oksid, sulfat in acetat, glaj in minij, kalijev sulfat, klorovo apno, žveplova kislina, solna kislina, železov in bakrov sulfat, karbid, kisova esenca

in kislina, strojilni ekstrakti, brinjevo in rožmarinovo olje, kalcijev cianimid, bombažev predivo in izdelki, svilen prediva in odpadki, klobuki, košarski in pletarski izdelki, metle, krtače, sita in rešeta, lesena volna in lesna moka, zobotrepci, parketi, palice, vsi sodarski, kolarski, mizarski in rezbarski izdelki, kopita, izdelki iz kosti in rogov, kamenorezni izdelki, mlinski kameni, cementni izdelki, opeka, strešna opeka, lončarski izdelki, prstene cevi, srpi, kose, žebliji, orodje, cvetlična žica, plemenito jeklo, kovani žebliji, elektrodi, emajlirana posoda, svinec in cink, stroji, ki so jih izdelale naše tovarne, vozovi in godala ter strelno orožje in drugi izdelki iz železa.

S tem je naši industriji odprta pot, da poskusi svojo srečo na inozemskih tržiščih. Njena produkcija je tako draga, da najbrž ne bo imela od sedanje carinske olajšave veliko konjunkturo, in ne bo mnogo izvažala.

Znižanje izvozne carine se je izvršilo pod pritiskom rezultatov naše trgovske bilance. Izvozna in uvozna carina si že davno nista v ravnotežju, ker je bila izvozna carina pri nekaterih predmetih desetkrat tako visoka kakor uvozna. Namen znižane izvozne carine je predvsem povečati izvoz, spraviti našo trgovsko in plačilno bilanco bolj v ravnotežje in s tem zboljšati našo valuto. Po našem mnenju pa znižanje carinske tarife ne zadostuje, da bi se naš izvoz povečal.

Za povečanje izvoza je treba predvsem urediti naš promet in naše prometne odnose s sosednjim inozemstvom, kamor gre glavni tok našega izvoza. Predvsem je potreba tu remedure v vozovni službi, ki danes še vedno ne vpošteva naših gospodarskih potreb, treba je s primernimi tarifarnimi ukrepi paralizirati škode, ki jih nam povzročajo inozemski konkurenčni tarifi in treba je dopolnjevati našo pomanjkljivo carinsko administracijo, da postane kos svoje naloge in ne bo davila naše trgovine; treba je pa tudi, da se reorganizirajo naša trgovska zastopstva v inozemstvu, da postanejo pionirji naših trgovskih stikov in branitelji naših interesov v inozemstvu.

Za zboljšanje naše valute, ki je v stalni depresiji in notira kljub vsem lepim bajkam iz Beograda, na 4 cts, je treba poleg povečanja izvoza in omejitve uvoza spolniti še mnogo drugih predpogojev. Predvsem se mora prenehati z lahkomišelnim zadolževanjem pri Narodni banki, izvesti zamejavo popolnoma in skrbeti za prehod k definitivni bančni novčani. Treba je pa tudi, da država okrepi s svojim postopanjem v valutnih zadevah zaupanje javnosti v državno upravo.

Za zboljšanje konkurenčne zmoglosti naše industrije pa je potreba, da se začne enkrat sistematično z zniževanjem produkcijskih stroškov, ne samo glede delavskih mezd, marveč tudi z racionalnostjo produkcijske metode, ceno nabavo surovin in ceno organizacijo kreditov.

Naloga vlade pa je, da skrbi poleg znižane carine tudi za druge predpogoje, ki smo jih navedli, da zboljšamo naše gospodarske razmere.

(Dalje prihodnjic.)

Maribor.

Maribor je najvažnejše prometno križišče za trgovino naše države s severnimi in severozapadnimi visoko industrializiranimi državami, Avstrijo, Češko in Nemčijo. V Mariboru se križa meridionalna smer prometa po dvotirni južni železnici z Dunaja v Ljubljano in Zagreb, s prometno smerjo po dravski dolini iz Tirolske in Italije preko Beljaka in Celovca čez Pragarsko na Madžarsko. Ker je promet iz Hrvaške, Baranje, Bačke in Banata preko Madžarske ukinjen, se je osredotočil ves promet s severom v Maribor. Ni dvoma, da bi ga južna železnica bila obvladala, ki je med svetovno vojno z lahkoto obvladala mnogo večji promet na soški fronti, toda naša carinska administracija in režim sta pričela na nečuden način ovirati in onemogočevati trgovski promet in

napravile iz Tezna strah celega trgovskega stanu.

Maribor veže Drava s Podonavjem. Drava ima pomen samo za splave okroglega in rezanega lesa v Bačko, ker ni regulirana in ker v doglednem času ni pričakovati, da bi regulacijska dela uspela tako daleč, da bi bila Drava plovna do Maribora. Drava ima za Maribor pomen le vsled svojih ogromnih zakladov vodnih sil. Dosedaj je uresničen šele prvi projekt izkoriščanja vodnih sil v Falski centrali, ki je za industrializacijo Maribora izrednega pomena. Odkar dobiva Maribor električni tok iz Fale, se skoro vsi obrtni obrati in male delavnice preurejajo na električni pogon. V velikih množinah se uvažajo z Dunaja in Gradca elektromotorji. Izredno plodna in bogata okolica je omogočevala Mariboru že od nekdanje ceno prehrano. Maribor je bilo že od davna središče spodnje Stajarske vinske trgovine in izvoza živine ter mesnih izdelkov. Posebno slovi izvozna trgovina jaje, ki je bila upeljana po celem kontinentu.

Vinska trgovina trpi sedaj zelo vsled težkoč, ki jih delajo naši carinski uradi pri povratu embalaže, poprej pa tudi vsled izvozne carine in zdrave valute. Ker je bila na izvoz živine določena prohibitivna carina, je nastala za mariborsko klavnico in mesne industrije, ki so opremljene z modernimi hladilnicami, dobra konjunktura. Ogromne množine živine iz Varaždinske okolice, iz Hrvaške in bližnje okolice Maribora so se v zaklanem stanju izvažale v izstradano Avstrijo. Trgovina z jajci se je med in po vojni morala boriti z velikimi težkočami, ker domač trg ni bil zadostno preskrbljen in ker so se bili polastili prekupčevanja z jajci diletanti, ki so naš renome v tujini popolnoma pokvarili. V predvojni dobi je Maribor, ki je bil opremljen z velikimi hladilnicami in pregledovalnicami jaje ter bazenom za konzerviranje jaje v apnu, izvažal nad 700 vagonov jaje letno.

Trgovski pomen Maribora je praktično izražen v znesku carinskih dohodkov. Zadnje statistike dokazujejo, da ima carinarnica v Mariboru največje dohodke v celi kraljevini. Tako je imel Maribor v III. dekadri decembra 4.215.077 dinarjev dohodkov od izvoza in 856.286 dinarjev od uvoza, skupno 5.071.363 dinarjev, medtem ko je imel Zagreb le 3 in eno četrtino milijona, Beograd pa samo 3.14 milijonov din. vseh carinskih dohodkov. Iz tega se da presoditi vrednost blaga, ki se uvažuje in izvažuje preko Maribora. Vsled tega se je začela spedicija posebno od hrvaške strani zanimati za Maribor in tam ustanovljati svoje podružnice. Za njimi prihajajo banke, ki druga za drugo odpirajo podružnice v Mariboru. Ker je v Mariboru še večina trgovcev Nemcev, ki ne poznajo carinske tarife, so naši carinski posredovalci zelo ugodna tla in odirajo pri deklariranju carinskega blaga interesente na nečuden način.

V preteklem letu je bilo v Mariboru izdanih nad 100 obrtnih listov. Posebno so različni Židje iz Hrvaške poskušali prijavljati podružnice, da bi dobili kritje za verženje, dasi niso imeli niti lokala, niti resnega namena trgovanja. Gremij trgovcev se je proti temu skušal braniti s tem, da je povihal inkorporacijsko pristojbino, toda tudi to ni izdalo.

Izmed industrij se nahajajo v Mariboru dva velemlina, ki delata vsled težavnih transportov žita iz Bačke le z polovično kapaciteto, tovarna testenin, dve pivovarni, glavne delavnice južne železnice, kovinska in elektrotrohnična industrija, usnjarska, mizarska in lesna industrija, milarna in dve barvarne. Obrtne delavnice se razširjajo v mala industrijska podjetja, posebno odkar je dobil Maribor električni tok iz Fale, in bo v kratkem mnogo novih industrij zastopanih. Za razvoj večjih podjetij bi bila posebno pripravna okolica predkolodvora Tezna, kjer bi bilo treba tudi zgraditi velika eksportna in tranzitna javna skladišča.

Med trgovskimi strokami sta v Mariboru najbolj zastopani galante-

rijska in specerijska, medtem ko se manufakturna šele v zadnjem času začela bolj razvijati.

Z otvoritvijo prometa preko Jenice se bo Maribor nekoliko razbremenil, vendar se mu promet ne bo zmanjšal, ker se istočasno pričakuje otvoritev prometa na južni železnici iz Meže v Celovec in Labud ter preko Špilja do Radgone. Tudi poznejša otvoritev prometa preko Madžarske iz Vojvodine na promet preko Maribora ne bo vplivala.

Za trgovski razvoj Maribora in za njegov prometni pomen je odločilna ureditev carinske službe. Mariborsko trgovstvo mora enoglasno in najodločneje zahtevati, da se preneha z dosedanjim brezobzirnim sistemom, da mora vsled nezadostnega števila sposobnih uradnikov trpeti železnica, celokupna trgovina, razvoj mesta in konzument, ki mora v kupni ceni doplačevati na nepotrebne stroške za carinske agente, stojnine in ležarino. Dnevno se gomilijo pri poštne uradu, v carinskih skladiščih in na Teznu blagovne pošiljatve, interesi in železnica trpijo milijonske škode, medtem pa generalna direkcija carine ne skrbi za nobene remedure.

Za tujski promet je v Mariboru slabo preskrbljeno. Trije zastareli hoteli, med njimi eden okupiran od interalirane razmejivne komisije in par gostiln s prenočišči, nikakor ne odgovarjajo velikemu tujskemu pritoku. Bilo bi treba zgraditi vsaj en modern hotel, ki naj bi zadostoval prvi sili in zadregi. Podnebje je mnogo milejše, zdravjeje in ugodnejše kot v rivalu Ljubljani. V ustavi bo z razdelitvijo uprave in upravnih okrožij padla za bodoči razvoj Maribora tudi precej odločilna beseda, ali postane glavno mesto posebnega okrožja ali ne. Trgovini v Mariboru sedaj zelo škoduje tihotapstvo, ki se vsled dvolastništva in vsled nezadostne mejne kontrole ter valutne konjunkturo razvija v velikanskem obsegu, dalje tudi neposredna bližina Gradca, kamor hodi večina prebivalstva nakupovat obrine in industrijske potrebščine, da jih brez carine in drugih pristojbin v ročni prtljaji prepelje preko meje. Izmed obrtovi se najpovljnejše razvijajo prekajevalni in mesarski obrt, mehanične delavnice ter instalacijski obrt, ki ima pri vpeljevanju električnega toka tedaj najboljšo zaposlenost. Drugi obrti, predvsem čevljarški, konfekcijski in modni pa so vsled konkurence Avstrije takorekoč nezaposleni.

Izvoz in uvoz.

Izvoz starega gradbenega lesa na Goriško. Ekonomsko finančni komite ministrov je z rešitvijo z dne 10. decembra 1920, C. br. 72.453 dovolil deželni vladi za Slovenijo izvažati brez plačanja carine in brez osiguranja valute star gradbeni les na Goriško za gradbo stanovanjskih barak 300 begunskim družinam, katerih hiše so pogorele, in ki se sedaj vračajo na svoje domove.

Sloboden izvoz modre galice iz Nemčije. Nemčija je dovolila sloboden izvoz modre galice do 50 odstotkov mesečne produkcije.

Omejitev izvoza iz Italije. Italijanska vlada je prepovedala izvoz kave, sladkorja, nepredelanega tobaka v večji količini od 4 kg in saharina.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Bukov les na prodaj. Na Opatovi gori pri Kostanjevici na Dolenjskem se poseka do pomlad na 1000 kubičnih metrov bukovega, porabnega lesa in napravi okoli 1000 kubičnih metrov bukovih drv. Ta material se spravi po žičnici v skladišče pri Orehovcu. Interesenti naj vložijo ponudbe do dne 6. marca 1921 opoldne pri kr. gozdnem in graščinskem oskrbništvu v Kostanjevici.

Izenačenje trgovskega zakona. V ministru za trgovino in industrijo se pripravlja izenačenje srbskega trgovskega zakona s trgovskim zakonom prekopsavskih pokrajin.

Beograd kupuje sladkor v Italiji. Beogradska mestna občina je kupila 150

vagonov italijanskega sladkorja po 40 do 44 kron.

Trgovska pogodba z Italijo. Kakor doznavamo, se prično trgovska pogajanja z Italijo takoj, ko italijanska vojska zapusti zasedeno ozemlje.

Povišanje cen kruhu v Italiji. Italijanski parlament je sprejel načrt zakona o povišanju cen kruhu. Namerava se tudi obdačiti vino s 30 lirami hektoliter.

Industrija.

Popis tovarne in zalag »Cinal«.

Tovarna se nahaja v predmestju Celja, v bližini deželne bolnišnice, je oddaljena od kolodvora približno 1 km in obstoji iz tovarniške stavbe, katere je 28 metrov dolga, 8 m široka in 10 m visoka. Je enonadstropna po predpisih oblasti, masivno zidana in z opeko krita. V njej se nahajajo vsi stroji, inventar in zaloge. Tovarna je urejena tako, da producira lahko mesečno 20.000 komadov kompletnega orodja. Hiša št. 26 na Lavi leži tovarni nasproti, je enonadstropna z 11 okni fronte in obširnimi podstrešjem. V njej se bode nahajala pisarna, galvanizacijska naprava, in stanovanja uslužbencev. Poleg hiše je še nekaj stavbišča. Motorji in stroji so v tovarni že montirani in obstoje iz: 2 topilnih peči, v kateri se topijo potrebne zlitine. 1 elektromotor 20 konjskih sil, kateri gonit vse tovarniške stroje. Električni tok bode dobavljala mestna občina. 1 električna stiskalnica, katere reže iz jeklenih plošč kline za nože. Urejena je tako, da lahko izdeluje večje ali manjše kline. 11 brusilnih strojev, med njimi tudi stroj za brusenje tovarniškega orodja. Stroji služijo za brušenje klin, nožev, daje obrusenje vilic in žlic. Vsi stroji imajo dvojne brusilne plošče in se na istih lahko dnevno izbrusi 2500 do 3000 komadov jedilnega orodja. 1 stroj za poliranje jedilnega orodja, kateri je zmožen polirati dnevno 3000 komadov. Galvanizacijska naprava ima lasten dinamostroj z 2 HP in po eno kopel za nikel, baker in mesing. S to napravo galvanizira lahko navadna ženska moč dnevno vsako množino jedilnega orodja. Transmisija obstoji iz različnih ležišč, osij, jermenovih plošč in gonilnih jermenov, ter je za vse stroje kompletna. Tovarniški inventar obstoji iz 30 različnih kokil, t. j. modlov za posamezne vrste jedilnega orodja in zadostuje za vsako dnevno količino, kajti v eno kokilo, se vlije lahko dnevno do 2000 krat. Dalje grafični vlivalni lonci, iz katerih se vlija zlitina (legirunga) v kokile, poljska kovačnica, orodje za graviranje, različne plošče za poliranje, tovarniško orodje itd. Tovarniški obrat. Z istim se je pred kratkim pričelo. Na personalu bode treba pri popolnem obratu 5 uradnikov, 1 graveur, 2 vlivarja, 15 do 20 brusarjev, 1 kurjač, 1 nočni čuvaj ter 26 do 25 pomožnih delavcev.

Apnenec v Slivnici pri Mariboru. Na posestvu načelnika Lesiaka v Slivnici pri Mariboru je najdena velika količina izvrstnega apnenca. Do sedaj je morala tvornica karbida in dušika v Rušah dovažati za obrat potreben apnenec iz Posavja, deloma celo iz Hercegovine, sedaj pa ga bo imela mnogo bližje. Rudnik bo zvezan s kolodvorom z ozkotirno železnico.

Podržavljenje elektraru. Ministrstvo za javna dela se zopet bavi z osnovo o podržavljenju elektraru.

Koranit d. d., prva jugoslovanska tovarna asbestnih plošč Zagreb, tovarna Karlovec, bo povišala svojo glavnicu na skupno 25 milijonov kron. To podjetje zgradi v Karlovcu tovarno ter bo najbrže meseca junija že začelo obratovati. Letna produkcija bo od začetka znašala 9 do 10 milijonov kosov ali 900 do 1000 vagonov ploščic. Podjetje bo ustanovilo po vseh večjih jugoslovanskih mestih svoja zastopstva oziroma sklade, da da naročnikom »Koranita« ugodnejšo priliko za nabavo.

Zagrebska tovarna čevljev d. d. Vpisalo se je v trgovskih register podjetje: »Zagrebska tovarna čevljev d. d.« z glavnicu 10 milijonov kron, ki se deli na 10 tisoč delnic po 1000 kron. Tvornica bo izdelovala čevlje iz usnja in drugega materiala, ter razne usnjene predmete.

Tabus d. d. za izdelovanje kotlov v Brodu. 19. februarja se je vršila v Brodu ustavna skupščina tvornice Tabus za izdelovanje parnih kotlov in cevi. Glavnica znaša 5 milijonov kron.

Industrijska kriza v Čehoslovaški. V industriji sukna v Liberec, v tekstilni industriji v Komotavi in v nekaterih drugih mestih severne Čehoslovaške se je pojavila ostra kriza.

Tiskarska stavka v Budimpešti je izbruhnila, ker tiskarski uslužbeni zahtevajo povišanje plač za 55 do 75 odstotkov.

Izraba vodnih sil. Na Portugalskem je nastopilo veliko pomanjkanje premoega, zato je začela vlada velikopotezno akcijo za izrabo vodnih sil, na katerih je dežela zelo bogata.

Alkohol iz petroleja. Standard Oil Comp. je začela proizvajati potom rafiniranja iz petroleja alkohol. To je velik napredek v industriji, ker se da dobivati iz petroleja neograničene količine alkohola. Omenjena Comp. si je zadržala pravo, da sme le sama razpečavati tak alkohol, ki se imenuje Petrohol, po cellem svetu.

Denarstvo.

Pravilno žigosane novčaniče po 1,- 2 in 10 K morajo prejemati državne blagajne v vsaki količini. Odredba, ki je bila izdana glede omejenega prejemanja 1,-, 2- in 10-kronskih novčanic je ukinjena. Izdana je odredba, da morajo državne blagajne (davčni uradi) prejemati navedene, pravilno žigosane novčaniče v vsaki količini. Tako je zaenkrat narejen konec neprijetni situaciji, ki je nastala radi omejenega prejemanja. Če ne bo tehničnih zaprek, se bodo navedene novčaniče potegnile iz prometa še tekom tega meseca.

Poziv denarnim zavodom. Ministrstvo za trgovino in industrijo je sklenilo pozvati vse denarne zavode, naj zbirajo točne podatke o vseh aktivah in pasivah po obrazcu, ki ga je izdelalo ministrstvo za finance.

Sprejemanje bolgarskih novčanic. Ker državne blagajne ne sprejemajo levov ter država ne bo skrbela za zamenjavo niti onih levov, ki so ostali v pokrajinah, katere so nam pripadle po neullski pogodbi, se opozarjajo interesi, da je lastnikom levov dano na prosto voljo, kje, komu in po čem hočejo prodati leve, kakor se to godi glede drugih tujih novčanic.

Nova banka v Sibirju. V Sibirju v Slavoniji se je osnovala »Narodna seljačka banka« z glavnicu 1 milijon kron. Naloga te banke bo, da reši kapital, katerega imajo kmetje naloženega v madžarskih gospodarskih in kreditnih zavodih, ki so pod sekvestrom.

Nemčija pripravljena vrniti 80 milijonov v zlatu. Kakor znano, je nemška vojska vzela v Valahiji rumun. državnemu zakladu 80 milijonov v zlatu. Nemčija je sedaj pripravljena vrniti ta denar.

Carina.

Revizija uvozne carine. Minister za finance je sklical v svrhu revizije uvozne carine komisijo, ki naj izrazi želje in pove svoje mnenje. Konference se udeležijo strokovnjaki iz raznih delov države.

Davki.

Produkcija sode je oproščena od plačovanja taks in carine. Gospodarsko-finančni komite ministrov je v načelu odobril predlog Zveze proizvajalcev sode v Sloveniji tako, da se ukine taksa na sodo in da se ne plača davka v obliki carine na ogljikovo kislino.

Povišanje pristojbin za kontroliranje mer in tehtnic. Minister za trgovino in industrijo namerava povišati pristojbine za kontroliranje mer in tehtnic.

Promet.

Naše železnice in belgijski kapital. V Belgiji se je osnoval konzorcij kapitalistov v svrhu grajenja in renoviranja naših železnic.

Novo pristojbine v pošto-paketnem prometu. Minister za pošto in brzojav je povišal poštne pristojbine za pakete v Avstrijo in Čehoslovaško sledeče: Pristojbine za ekspresne pošiljke do 5 kg znaša 50 švicarskih centimov, oziroma 3 dinarje. Pristojbine z ozirom na težo znašajo: navadne pošiljke v Avstrijo: do 5 kg 320 par, za večje 480 par, do 10 kg 640 par, za večje 960 par, za navadne pošiljke do 15 kg 960 par, za večje 1440 par, za navadne do 20 kg 1280 par, za večje 1920 par. V Čehoslovaško: za navadne pošiljke do 5 kg 900 par, za večje 1260 par, za navadne do

10 kg 1800 par, za večje 2700 par, za navadne do 15 kg 2700 par, za večje 4050 par, za navadne pakete do 20 kg 3600 par, za večje 5400 par.

Likvidacija d. d. »Auto« v Zagrebu. Imenovana delniška družba sklicuje na 10. marca izvanredno glavno skupščino v svrhu likvidacije družbe. Družba se je osnovala l. 1919 z glavnicu 250.000 K. Družba se je bavila z avtomobilnimi vožnjami in z kupoprodajo avtomobilov.

Povišanje železniških tarif v Nemčiji. S 1. junijem se bodo tarife v osebnem prometu povišale tako, da bo stal vsak km v I. razr. 58.5, v II. razredu 32.5, v III. razr. 19.5, v IV. razr. 13 ple-nigov.

Razno.

Nacionalizacija ljubljanske pivarne Union. Na glavnem zboru ljubljanske pivovarne »Union« je bilo sklenjeno povišanje glavnice na 6 milijonov kron. Podjetje, ki je bilo preje v nemških rokah, je sedaj popolnoma nacionalizirano.

Obrtno-knjigovodstveni tečaj otvori celjska ekspozitura urada za pospeševanje obrti. Na tečaju, ki bo trajal tri mesece, se bo poučevalo obrtno knjigovodstvo s kalkulacijo in s temeljnimi pogoji o meničnem pravu.

Popotovanje na Poljsko. Poljski poslanec v Beogradu opozarja državljane S. H. S., ki potujejo na Poljsko, da si morajo preskrbeti vizum pri poljskem poslanstvu v Beogradu ali poljskem generalnem konzulatu v Zagrebu, ker se po odredbi ministrstva zunanjih del potujočim brez vizuma ne bo dovolil vstop v Republiko.

Angleški kredit evropsk. državam. Nekolikokrat smo že poročali o kreditih, katere namerava dovoliti Angleška evropskim državam v svrhu izboljšanja gospodarskega življenja. Seveda pod pogojem, da bi te države kupovale in naročale njene izdelke. Če pomislimo, da zamore sanirati naše gospodarstvo le živahen izvoz, moramo take ponudbe odločno zavrniti, ker bi koristile le Angliji, ki bi si napravila prostor v prenapoljenih skladiščih ter tako povzdignila svojo industrijo, med tem, ko bi našo pahnila še v težji položaj.

Povišanje cen zlata in srebra v Avstriji. Glavni urad za kovanje denarja na Dunaju je odredil, da se poviša cena finemu zlatu od 200.000 na 300.000 avstrijskih kron po kilogramu, srebru pa od 7.000 na 9.000 avstrijskih kron po kilogramu. Ta odredba velja od 24. februarja. Tako stane 1 zlatnik po 10 K 900 avstr. kron, 20 kronski zlatnik 1800 avstr. kron, 100 kronski zlatnik 9000 a. kron, seveda v papirju. Ena srebrna krona stane 37 avstr. kron, en dvakronski komad 74 avstr. kron, en petkronski komad 193 avstr. kron, en srebrni goldinar pa 99 avstr. kron.

Redni občni zbor. »Splošno kreditno društvo v Ljubljani« ima v soboto dne 19. marca 1921 ob enajstih v prostorih »Nakupovalne zadruge« v Ljubljani, Aleksandrova cesta števil. 5 redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Zadruga kramarjev in branjevcv prosi, da se naj blagovoli na njo naslovljene dopise dostavljati gospodu Antonu Bucek na stojnici Pogačarjev trg. Člani dobijo tudi tam potrebne informacije, lahko plačajo članarino, sprejmejo se tudi novi člani.

Tržna poročila.

Trg.

Maribor: Slanina 44—50 K, cena govejemu mesu je poskočila na 25—27 K, cena krompirju je padla od 17 na 10 K, za merico ali za 1 kg od 2.20 na 1 oziroma 1.50 K.

Dunaj: cena mleku je določena 20 kron po litru.

Kolonijalno blago.

Ljubljana: Kava I. 84—96 K, III. 56—64 K, pražena kava I. 112—120 K, II. 70—80 K, sladkor kristal, beli 52 K, sladkor v kockah 56 K, riž I. vrste 26—32 K, II. 20—24 K, namizno olje 52—56 K liter, jedilno olje 48—52 K, vinski kis 5—5.60, navadni kis 4—4.40, poper 64 K kg, sladka paprika 104—120 K, petrolej 20—22 K.

Split: Sladkor, mehke kocke 5700K, franko v zabojih, zaboji gratis 2400 K, kava Santos Superior 5700 K, kava Rio, fina 5200 K, poper Singapur, zrno 4400 K, cimet v kosih 6000 K, bela morska sol na vagonu 530 K, petrolej, železni sodi se vrnejo, 2530 K, stearin sveče Lanza in Amiene 5000 K, kristalna soda 850K, milo rumeno za pranje netto 2000 K.

Trst: Santos superior 625—670 lir, riž 500—520 lir, sladkor francoski, kocke 100 kg 310 francosk. frankov, riž Saigon 95 francoskih frankov 100kg.

Poljski pridelki.

Osijek: Dovoz slab. Pšenica notira 1000—1020 K, nova koruza 410—420 K, oves 340—345 K. Mlini prodajajo večje količine moke. Koruze se največ prodaja v Čehoslovaško in v Nemčijo. Promet z Avstrijo ustavljen.

Vinkovci: Dovoz žita jako slab. Cene so se povišale, ker je več povpraševalcev po žitu, kot je žita na razpolago. Pšenica se plačuje po 1000—1010 K, nova koruza po 420—430 K, oves po 340—350 K. Na trgu je veliko število inozemskih kupcev.

Split: Pšenica 1200 K, bela moka 1800 K, pšenična moka 1300 K, koruza 450 K, koruzna moka 530 K.

Sombor: Cene povišane, promet živahen. Najbolj se kupuje koruza, ki se izvažava v Nemčijo. Plača se franko vagon 400—410 K.

Varna (Bulgarija): 1 hl pšenice 211.70 levov, ječmen 134.70 levov, koruza 129 l., oves 80 l., fižol 380 l. po 100 kilogramov.

Hmelj.

Zatec, 21. febr.: 50 kg 2200 do 2300 č. kron, Nürnberg 50 kg hallertanski 2000 mark, ostale vrste 1200 do 1800 m.

Seno, slama.

Olomuc: moravsko seno 80 do 90 č. k., prešano seno 105 do 115 č. h., slama mlata 65 do 70 č. k., slamo za krmo 40 do 45 č. k., slama neprešana 25 do 30 č. k., prešana v žici 50 do 55 č. kron, rdeča detelja 1900 do 2400 č. k., na polju 800 do 1800 č. k.

Praga: rdeča detelja 500 do 1400 č. k., bela 1200 do 1300 č. k., švedska 1000 do 1700 č. k., ligrus 150 do 250 č. k., seno 90 do 100 č. k., prešano seno 110 do 120 č. k., slama prešana v žici 50 do 55 č. k., dolga slama 60 do 70 č. kron.

Budimpešta: seno 350 K, slama 280 do 320 K.

Drva.

Dunajska lesna borza. Ponudbe primeroma velike, povpraševanje slabo. Kupci so bili rezervirani in neodločni. Za lokalna podjetja ni prišlo do zaključkov. Mehak, žagan les se je prodajal po 3300 do 3500 a. K. Madžarski kupci prihajajo v velikem številu, vendar kupujejo večinoma izven borze.

Trst. Cena drvam se je znižala za 20 do 40 odstotkov po kubičnem metru.

Kože.

Dunaj: francosko (glacé) kozje usnje 190 komadov (belega) 7000 kron, (rujavega) po 12 M.

Nemško tržišče s kožami. Promet mlačen. Meseca februarja so cene še vedno padale in upanje, da se cene stabilizirajo, se ni uresničilo. Kolikor je v obče bilo prometa se je ves vršil proti gotovini, ker je riziko pri kreditnih obratih za enkrat prevelik. Čevljarstva industrija je le nezadovoljno zaposlena, posebno trpe mala podjetja pod današnjimi pogoji. Upanja, da se stanje v kratkem izboljša, je malo.

Berlin: marke: goveja koža 6 do 7 po funtu, konjska 220 do 240 komad, telečja krzna 16 funt, kozja krzna 65 do 70, ovčja krzna suha 9, nasoljena 4 do 5, krzno od srne (letno) 20 do 25, (zimsko) 58 do 65, od divjih krav 62 do 74; po kvadratu boxcalf (črn) 22 do 26, konjski chevreaux 12 do 14, konjski box 1012.

Madžarska: og. krone: goveje kože v klavnici kg 90 m. k.; suha koža 200 do 400 kron kg, telečja nasoljena koža brez glave 240 do 250 m. K po kg, konjska koža težka, soljena 1300 do 1600 K, suha 900 do 1200 K komad. Ovčja koža 100 do 110 K, kozja 525 do 550 K, lisica 1000 do 1200 K, kuna zlatica 3000 do 4000 K, navadna kuna 2600 do 3500 K, vidra 2800 do 3600 K, jazbec 300 do 400 kron.

Francoska: (Lyon po 100 kg v frankih): težka volovska 510.50, srednje

„Zlatorog-milo“

da najlepše perilo.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska c. 7

Zlatorog

Zlatorog

težka 376, lahka 253.60, kravja težka 301.90, lahka 306.75, telečja lahka 687.35, srednje težka 601.25, težka 687.35, ovčja krzna 196.50.

Carigrad (oke): ovčja koža 40 do 50 pjaštrov, kozja 80 do 90, volovja 34 do 35, bivolska 40 do 50.

Kovine.

London. Baker per kassa 72 tri osmine, na tri mesece 70 pet osmin, cin per kassa 170 ena osmina, na tri mesece 173 pet osmin, svinec 19 ena četrtina do 20 ena četrtina, cink 25 in pol do 26 ena četrtina, srebro 33 na odpošilj. 32 sedem osmin, zlato 106.

Bombaž.

Bremen: Fully Middling good color and staple loco 20.50 mark po kg. Liverpool: amerik. blago za marc 8.79, maj 9.03, julij 9.24, oktober 9.37.

Volna.

Nemčija: tovar-prana Merinos 125 do 130 mark po kg, neprana 1300 do 1700 po centu. A-A. A. prana v tovarni 85 mark po kg, neprana 1000 do 1400 mark po centu, polustrizena B 40 do 50 mark po kg, neprana 650 do 680 mark po centu, kratko strižena B-C prana 40 do 42 mark po kg, neprana 600 do 700 mark po centu.

Trst. Alžirska volna: 10 lir po kg.

Razno.

Dunaj: Kalcium carbonicum 23 av. kron do 23.25 av. kron, kalij bichromat. 250 a. K, živo srebro 900 a. K, kristalna soda 13.50 a. K, galun, čist, kristaliziran, transit 28 a. K, soda bic. 20.50 a. K, holandsko laneno olje 138 a. K, žvepl. natrij 30-32, 44.50 a. K, žveplo prah 98-99 37 a. K, galun v kosih 33 a. K, kolofonij 52 do 58 a. K, naftalin 58 a. K, vosek 425 a. K.

Borza.

1. marca.

Zagreb, devize: Berlin 237.50 do 238, Milan 546 do 547, London ček 576 do 578, izplačilo 584 do 585, Praga 187 do 187.50, Švica 2450 do 2475, Dunaj 20.50 do 20.65, Newyork kabel 150 do 151, ček 148.25 do 150, Pariz 1070 do 1075. Valute: dolar 146 do 146.50, avstr. krona 21.50 do 22, češke krona 180 do 182, funti 555, franki 1035, napoleonori 490 do 498, marke 235 do 236, souvereign 580 do 590, lire 530.

denar blago

Hrvatska eskompt. banka 1455 1460
Jadranska banka 1810 1820
Jugoslavenska banka 568 572
Ljubljanska kredit. banka 900 910
Slovenska eskompt. banka 635 650
Dunaj. Devize: Zagreb 487 do 491, Berlin 1153 do 1195, Budimpešta 156.50 do 158.25, Bukarešta 960 do 961, London 2800 do 2820, Milan 2630 do 2650, Newyork 721.50 do 725.50, Pariz 5160 do 5200, Praga 898 do 904, Sofija 842.50 do 852.50, Curih 11.962.50 do 12.012.50. Valute: dolar 714 do 718, levi 835 do 845, marke 1151 do 1157, funti 2790 do 2810, francoski franki 5145 do 5185, lire 2632.50 do 2652.50, dinarji 1935 do 1955, poljske marke 76.50 do 78.50, levi 945 do 955, roman. rubelj 305 do 311, švicarski franki 11.937.50 do 11.987.50, čehoslov. krona 897 do 903, ogrske krona 155.25 do 157.25.

Avstr. krona renta 98.—
» majska renta 98.—
Ogrska krona renta 210.—
V. avstrijsko vojno posojilo 82.50
Turške srečke 4395.—
Avstr. kred. zav. za trg. in ind. 1670.—
Anglobanka 1560.—
Bankverein 1313.—
Länderbank 3000.—
Avstro-Ogrska banka 4552.—
Bosanska zemaljska banka 1450.—
Živnostenska banka 8475.—
Državne železnice 6940.—
Lombarde 4968.—

Alpine-Montan 9240.—
Praška železna industrija 15450.—
Trboveljska premogokopna 5615.—
Leykam, papirnica 6398.—
Kranjska železna industrija —
Zenica-železo 9150.—

Praga. Devize: Berlin 128.25 do 129.75, Curih 1836 do 1839, Milan 291 do 293, Pariz 574.50 do 577.50, London 311 do 313, Newyork 79.50 do 80.50, Beograd 213.50 do 215.50, Bukarešta 106 do 107.50, Sofija 94.75 do 95.75, Dunaj 10.71 do 11.71, Varšava 8.37 do 9.37, Zagreb 53.12 do 54.12, Budimpešta 16.87 do 17.87. Valute: marke 123.25 do 129.75, Švica 1331 do 1334, lire 288 do 290, francoski franki 571.50 do 574.50, funti 309 do 311, dolarji 78.50 do 79.50, dinarji 204.50 do 206.50, levi 106 do 107.50, levi 90.50 do 91.50, avstrijske krona 10.71 do 11.71, poljske marke 7.37 do 8.37.

Curih. Devize: Berlin 9.725, Newyork 603, London 2340, Pariz 4315, Milan 22, Praga 7.50, Budimpešta 1.30, Zagreb 4.10, Bukarešta 8.10, Varšava 0.68, Dunaj 1.30, avstrijske krona 0.90.

2. marca.

Zagreb, devize: Berlin 236 do 237, Milan 542 do 545, London 570 do 580, Newyork 148, Pariz 1065 do 1070, Praga 186 do 187, Švica 2425 do 2450, Dunaj 20.40 do 20.55. Valute: dolar 145.50 do 146, avstrijske krona 21 do 21.85, rublji 57 do 70, češke krona 175, funti 550, franki 1040 do 1050, napoleonori 459 do 496, marke 233 do 236, souvereign 600, italijanske lire 533 do 534.

denar blago

Hrvatska eskompt. banka 1450 1460
Jadranska banka 1810 1820
Jugoslavenska banka 568 570
Ljubljanska kredit. banka 900 910
Slovenska eskompt. banka 635

Beograd, valute: dolar 35.70 do 35.90, funti 141 do 142, franki 265 do 266, lire 134 do 135, levi 49.50 do 49.75, levi 43.50 do 44.50, češke krona 46 do 46.50, avstrijske krona 5.70 do 5.80, napoleonori 125 do 125.50. — Devize: London 145 do 145.50, Pariz 268 do 270, Zeneva 615 do 620, Praga 45.75 do 47, Dunaj 5.10 do 5.15, Berlin 59.50 do 60.50, Milan 135 do 137. — Efekti: Narodna banka SHS 2950 do 3000.

3. marca.

Zagreb, valute: Berlin 235.50 do 236.50, Milan 543.50 do 544, London 575 do 580, Newyork kabel 148 do 148.50, ček 146 do 147.50, Praga 185 do 186.50, Dunaj 20.35 do 20.50, Pariz 1058 do 1065. Valute: dolar 145 do 145.50, avstrijske krona 20.50 do 21, levi 170, češke krona 182, funti 540, franki 1055 do 1060, napoleonori 492 do 496, marke 232 do 234, levi 193 do 195, souvereign 582, italijanske lire 530 do 532.

denar blago

Hrv. eskomptna banka 1450 1460
Jadranska banka 1780
Jugoslavenska banka 560 565
Ljubljanske kred. banka 900 910
Slov. eskomptna banka 635
Narodna banka 540 543

Beograd, valute: dolar 36.50 do 36.65, funti 141 do 142, franki 263 do 265, lire 135 do 135.50, levi 49.50 do 49.75, levi 43.50 do 44, marke 58.50 do 59, češke krona 45.50, avstrijske krona 5.50 do 5.70, napoleonori 124 do 125. Devize: London 145 do 145.50, Pariz 265 do 268, Zeneva 610 do 615, Praga 46.50 do 47, Dunaj 5.10 do 5.15, Berlin 59 do 59.50, Milan 135 do 135.50. Dunaj, devize: Zagreb 490 do 494, Berlin 1154.50 do 1160.50, Budimpešta 164 do 166, Bukarešta 957.50 do 967.50, London 2832.50 do 2852.50, Milan 2665 do 2685, Newyork 729.50 do 733.50, Pariz 5192.50 do 5232.50, Praga 709 do 715, Sofija 850 do 860, Curih 12.125 do 12.175. Valute: dolar

723 do 727, marke 1152.50—1158.50, funti 2810 do 2830, franc. franki 5180 do 5220, lire 2662.50 do 2682.50, dinarji 1948 do 1968, poljske marke 78.50 do 80.50, levi 917.50 do 957.50, roman. rubelj 297 do 303, čehoslovaške krona 908.50 do 914.50, ogrske krona 163.70 do 165.70.

Avstr. krona renta 100.—
» majska renta 100.—
Ogrska krona renta 225.—
V. avstrijsko vojno posojilo 79.25
Turške srečke 4250.—
Av. kred. zav. za trg. in ind. 1600.—
Anglobanka 1650.—
Bankverein 1328.—
Länderbank 2640.—
Avstro-Ogrska banka 4600.—
Bosanska zemaljska banka 1545.—
Živnostenska banka 3760.—
Državne železnice 6520.—
Lombarde 3835.—
Alpine-Montan 9300.—
Praška železna industrija 15450.—
Trboveljska premogokopna 5380.—
Leykam, papirnica 6398.—
Kranjska železna industrija 11990.—
Zenica-železo 9550.—

Praga, devize: Berlin 126.25 do 127.75, Zürich 1328.50 do 1331.50, Milan 290 do 292, Pariz 270.50 do 273.50, London 310.12 do 312.12, Newyork 78.75 do 79.75, Beograd 214.50 do 216.50, Bukarešta 105.62 do 107.12, Sofija 94.50 do 95.50, Dunaj 10.50 do 12.50, Varšava 7.85 do 8.85, Zagreb 53.40 do 54.40, Budimpešta 17.62 do 18.62. — Valute: marke 126.25 do 127.25, švic. franki 1323.50 do 1326.50, lire 287 do 289, franc. franki 567.50 do 570.50, funti 308.12 do 310.12, dolar 77.75 do 78.75, dinarji 205.50 do 207.50, levi 105.67 do 107.12, levi 90 do 91, avstrijske krona 10.50 do 11.50, poljske marke 6.85 do 7.85.

Zürich, devize: Berlin 9.55, Newyork 601.50, London 2335, Pariz 4285, Milan 21.92, Praga 7.55, Budimpešta 1.375, Zagreb 4.10, Bukarešta 8.10, Varšava 0.69, Dunaj 1.30, avr. rjske krona 0.90.

Brinje, laško, prvovrstno, ima v zalogi tvrdka Kmet & Komp., Ljubljana, Gosposvetska c. Zahtevajte ponudbe.

Barva za jajca (pirhe) je došla v 7 različnih barvah 100 zavitkov K 140.— Barva za obleko naj-finejša, zanesljivo dobra, v vseh barvah, 100 zavitkov 200 K. Razpošilja vsako množino Karl Loibner, Celje. Ne zamuditi!

Viktor Korsika
Ljubljana, Kongresni trg 3.
Zelenjadna, poljska in cvetlična semena.
Cenik brezplačno.

DIAMANTFUCHSIN

v zrnih, (rudeča barva za jajca) 1/2 kg K 450.— Različne barve v pisnih za jajca, karton 100 pisem K 200.— razpošilja v najboljši kakovosti tvrdka

Jos. Klemenčič v Kamniku.

J. KOPAČ, svečarna
Ljubljana, Celovška cesta 90.

Priporoča voščenc sveče, zvitke, sveče za hišno rabo in kadilo.

Kupuje 60, 20—20

čebelni vosek, suhe satine, kapljine po najvišji dnevni ceni.

Zavod za tehnične in elektro-tehnične naprave

Vojnović & Cie.

Ljubljana, Wilsonova cesta 22.

Trgovina: telefon 466.

Tovarna Glince št. 6.

Specerijska in delikatesna trgovina na debelo

T. Mencinger

Ljubljana

Resljeva cesta št. 3. — Sv. Petra cesta št. 35.

Zaloga: vin, salami, likerjev, mineralnih vod.

13, 20—20

KLISJEVI

Znaki. — Šabloni.

L. M. ECKER, SINOVA

Dunajska cesta šte. 9.

Stavbinska, galanterijska in ornament-ska kleparnica. Oblastveno dovoljeno podjetje za izvrševanje vodovodnih del. Zdravstvene in kopelne oprave. Izvršuje lesnocementne strehe, krije strehe z lepljenim papirjem in napravlja strelovode. 10—1

JOS. RAVNIKAR

Manufaktura.
LJUBLJANA, Dunajska cesta,
poleg Bavarskega dvora.

M. TREBAR

Ljubljana, Sv. Petra c. 6.

Ivan Jelačin

Ljubljana.

Veletrgovina s špecerijskim
in kolonijalnim blagom.

Točna in solidna postrežba.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühleisen)
nasproti Križanske cerkve.**FR. ZEBAL**

Rudnik—Ljubljana, Dolenjska c.

Telefon interurban št. 430.

Priporočam po najnižjih cenah:

SLADKOR v kockah in kristal,
RIŽ, MILO, SVEČE, PETROLEJ
beli, VŽIGALICE itd. itd.

Zahtevajte ponudbe!

TONE MALGAJstavbeni, pohištveni pleskar
in ličar 16, 52-8

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.

Zajamčeno predvojno blago
za portale in prodajalne.I. C. MAYER
LJUBLJANA**MANUFAKTURA**

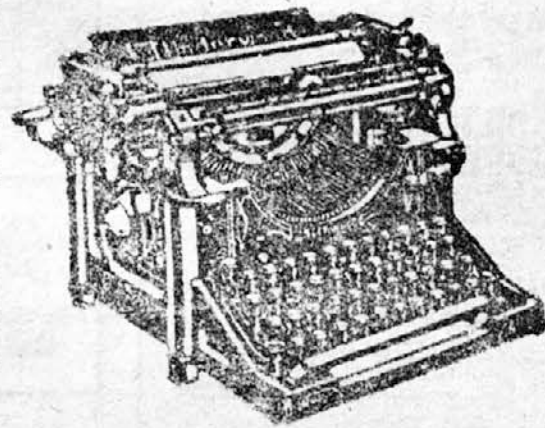
62,10-10

EN GROS

EN DETAIL

Underwoodnajboljši ameriški pisalni stroj
sedanjosti**Opalograph**razmnoževalni aparat,
razmnožuje strojno in ročno pisavo potom netrabilne steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: 15, 20-20

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

VELETRGOVINA

Gregorc & Verlič

Ljubljana

priporoča

špecerijsko, koloni-
jalno in vsakovrstno
blago, žganje.

Konkurenčne cene — točna postrežba!

Brzjavni: GRELIČ.

Telefon interurb. stev. 246.

Zahtevajte cenike!

KASTELIC IN DRUG

trgovina s papirjem na veliko

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta št. 611.

priporoča od svoje zaloge:

Trgovski, fini in srednje fini
pisarniški, dokumentni in
srednje fini koncept, barvan
(Koleur) in tiskovni papir,
karton za dopisnice, pivnik.
Celulozni, Havana (za masi)
in ravadni omočni papir. Pi-
semski papir v kartonih in
mapah, ter zavitke. Lepenke
belo in ružavo.**Henrik Kenda**
Ljubljanamodno in
galanterijsko
blago na
debelo in
drobno.

10-1

Priporoča se tvrdka

Josip Petelinc

Ljubljana, So. Petra nasip 7

tovarniška zaloga
šivalnih strojevigel in posameznih delov za vse
sisteme šivalnih strojev in koles,
olje ter potrebščine za krojače,
šivilje, čevljarje in sedlarje ter
galanterijo na drobno in debelo.

Cene nizke! Postrežba točna!

Samo 60 Kstane OSMAN cigaretni papir
60/60vse druge vrste: ABADIE,
OTTOMAN, GOLUB, SAMUM
po najnižjih dnevnih cenah. -
Razven tega priporoča veliko
izbiro raznovrstnega galanterij-
skega blaga, sukanca, pavole,
nogavic itd. na debelo

tvrdka

VASO PETRIČIČ NASL.

I. Samec

Ljubljana.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje

moko

in deželne pridelke

raznovrstno rudninsko
22, 10-10 vodo,

Lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave

z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Ponudimo

karamele
„KOLINEA“pristne češke zavite slad-
korčke in italijanske

sveče

a la Mira

po izjemnih cenah!

Ljubljanska
komercialna družba

Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Tel. št. 261 in 413. - Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavica 50,000.000 K. -- Rezervni zakladi 45,000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2. se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

Prodaja srečke razredne loterije.

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzojavni nastovi: SpedBalkan.

6, 52-31

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Špedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zavarovanja in zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. pokrišenimi vozovi na vse strani. Prvo ljubljansko javno skladišče spojeno s tirov Južne železnice. - - Carinska agentura javnih skladišč.

== Največje domače špedicijsko podjetje v Jugoslaviji. ==

Kartonažna tovarna
in papirna industrija**I. Bonač sin, Ljubljana**

izdeluje in oferira: 112

Embalaže za čaj.
Impregnirane doze za
oljnate barve od 1/8—1 1/2 kg.
Lekarniške kapselne
za praške. — **Vrečice** za lekarne,
kavo, specialitete.**Krožnike iz lepenke**
za slaščičarje in delikatose.
Kartonaže vsake vrste.
la. rujava lepenko (Lederdeckel),
v vseh debelostih in vsaki množini.
Vzorec in oferti na razpolago

67, 50-31

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA, MESTNI TRG ST. 10.Uvoz in prodaja vsako-
vrstnega inozemskega
manufakturnega blaga
in pletenin.

Na debelo in drobno.

Ant. Krisper
Coloniale
Ljubljana.

55, 52-31

Anton Tonejc in drug
Maribor, Jugoslavija.Trgovina
s kolonialnim, špe-
cerijskim blagom in
deželnimi pridelki.Stalna zaloga jedilne, ži-
vinske in industrijske soli
na debelo.

UVOZ. IZVOZ.

Brzojavi: TONEJC, MARIBOR.

Na debelo. Na drobno.

Leopold Pevalek

Ljubljana - Židovska ulica 4.

Trgovina s papirjem. Solne
potrebščine. - Razglednice.

106, 52-18

Na debelo. Na drobno.

Fr. Brumat

Ljubljana

Mestni trg št. 25, I. nadstr.

Manufaktura in tkanine.

!!! Konkurenčne cene. !!!

118 52-16

Društvo lesnih trgovcev
dravske doline

v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 45

kupi in prodaja

rezani in tesani les

v vsaki množini po dnevni
cenah. 23, 52-30**PNEUMATIKA**

za kolesa in automobile

EN GROS - EN DETAIL.

Najceneje.

J. Gorec, Ljubljana

Gospodarska cesta št. 14.

Mavec-gipsEdina razprodaja Stanzer
specialnega gipsa SHS.Alabaster I. za zobotehnike
220 K.Alabaster II. za modele
180 K.Stukatura za elektrike 140 K
za 100 kg incl. vreča
ab vagon Ljubljana nudi**Kosta Novakovič**veletrgovina mavec-gipsa
LJUBLJANA, Židovska ul. 1.

Priporočam

šivalne stroje „Pfaff“Šivanke za različne stroje.
„Puch“, „Waffenrad“ kolesa.Gumiraztopilo in vse potrebščine
za kolararje.Gumi za cepljenje trt in druge
specialne predmete.Pojasnila in prospekte za večja
obrtna podjetja in šivalnice z mo-
tornim gonilom brezplačno.**IGN. VOK**

Ljubljana, Sodna ul. 7.

Trgovcem popust.

Modna in sportna
trgovina
za dame in gospode**P. Magdič**

Ljubljana

nasproti glavne pošte

10-2

Veletrgovina manu-
fakturnega blaga**Hedžet & Koritnik**

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 4.

Telefon Interurban št. 75.

11, 50-30

Dobiva ponajveč iz An-
glije v velikih množinah
raznovrstno volнено,
modno in perilno blago.